herpy

SKINKER

Tiliqua multifasciata

En kraftig skink fra det tørre indre av Australia med en bred, lysegrå til lysebrun kropp og tallrike oransjebrune tverrbånd fra nakken til halespissen. *Tiliqua multifasciata* har et stort hode, en svart stripe bak øyet og en blå tunge, og den krever et stort, tørt terrarium med varme og UVB.

Familie: Scincidae Engelsk: Centralian Blue-Tongued Lizard Tidligere navn: *Tiliqua occipitalis multifasciata* Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**40-45 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**15-20 år**
Aktiv	**Om dagen og i skumringen**
Levevis	**Bakkelevende**
Biotop	**Ørken og halvørken**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**150 × 60 × 45 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**21-29 °C**
Varmeplass	**37-40 °C**
Temperatur, natt	**18-24 °C**
Luftfuktighet	**20-40 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 3
Kosthold	**Insekter, frukt, planter og mark/snegler**
Holdes	**Alene eller parvis**

AVL

Formering	**Levendefødende**
Kullstørrelse	**2-10 unger**
Kull per år	**1**
Drektighet	**90-120 dager**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste III**
EU-vedlegg	**Vedlegg C**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Tiliqua multifasciata er en kraftig bygget skink med kort, bred kropp, et særlig stort hode og korte ben. Den er blant de største av alle skinkartene. Voksne dyr er 40-45 cm lange inkludert den korte, forholdsvis slanke halen, kroppen fra snute til kloakk måler opptil 30 cm, og voksne dyr veier omkring 200 g. Grunnfargen er blek brun til grå, og på tvers over kropp og hale løper ni eller flere oransjebrune bånd som er mye bredere enn mellomrommene og smalest midt på ryggen. En svart stripe omgir øyet og fortsetter til rett over øret, og baksiden av lårene er svart. Buken er kremhvit til hvit. Som hos alle artene i slekten er tungen blå og vises fram som trussel sammen med en kraftig fresing og åpen munn.

T. multifasciata ligner den nært beslektede *Tiliqua occipitalis*, som den tidligere ble regnet som underart av. De to artene lever i deler av de samme områdene. *T. multifasciata* kjennes igjen på de smale, tallrike båndene og den svarte stripen bak øyet. Arten er sjelden i terraristikken.

Utbredelse og leveområde

Tiliqua multifasciata lever i det indre og nordvestlige Australia. Utbredelsen går fra den nordlige halvdelen av Western Australia gjennom det nordlige South Australia og Northern Territory til det vestlige Queensland, og arten er også kjent fra det ytterste nordvestlige hjørnet av New South Wales. Typelokaliteten er Hermannsburg Mission ved øvre del av Finke River i Northern Territory.

Arten er ikke truet, men branner, oppsplitting av leveområdene og den giftige, innførte *Rhinella marina*, som dyret kan dø av å spise, er trusler i de nordlige områdene.

> **Naturlig utbredelse:** Australia.

LEVEOMRÅDE

Arten lever i tørre og halvtørre områder: steinete åser, røde sandørkener og sletter med spinifex-gress. Den er bakkelevende og stedbundet: de enkelte forflytningene er korte, og et dyr beveger seg til sammen omtrent 120-245 m om dagen. Dyret søker ly under busker, steiner og gresstuer og i huler, og soler seg i åpent terreng. Arten er først og fremst dagaktiv, men noen bestander skifter døgnrytme med årstiden og er også ute i de kjøligere timene. Aktive dyr har en kroppstemperatur på omkring 33 °C.

Klimaet har varme, tørre somre og kalde netter, særlig om vinteren, og nedbøren er sparsom og uregelmessig. Føden er allsidig, med en stor andel planter: mageinnholdet består av frø, insekter, gjødsel fra husdyr og rester av virveldyr som fugler og krypdyr.

Stell

TERRARIET

Det finnes bare lite kunnskap om stell av *Tiliqua multifasciata*. Stellet bygger på de nære slektningene *Tiliqua occipitalis* og *Tiliqua rugosa*, som kommer fra lignende tørre områder, og på *Tiliqua scincoides*; terrariemål, temperaturer, UVB-sone og drektighetens lengde er lånt fra dem.

Arten er bakkelevende og klatrer ikke mye, så gulvarealet er det viktigste. Et terrarium på 150 × 60 × 45 cm (lengde × bredde × høyde) er et fornuftig minimum til et par; til ett enkelt dyr er 120 × 60 × 45 cm det minste. Større er bedre, fordi dyret beveger seg mye i løpet av dagen.

Bunnen kan være en blanding av sand og leirholdig jord som holder litt på fuktigheten dypere nede, dekket av tørt løv og gress. Sett inn et par skjul av bark eller rør, en flat stein under varmelampen og en lav, stabil skål med vann. Terrariet må ha lokk, fordi dyret kan klatre opp langs innredningen. Sørg for god ventilasjon uten trekk.

Om sommeren kan dyrene holdes utendørs i en inngjerding som er sikret mot graving, med sol, skygge og tørt ly, når været tillater det.

Les mer: Lys og UVB

TEMPERATUR

Terrariet må ha en tydelig gradient. Solplassen under en spotlampe skal ha en overflatetemperatur på 37-40 °C, og den kjølige enden skal holdes på 21-29 °C. Om natten slås lyset av, og temperaturen kan falle til 18-24 °C. Ekstra varme om natten er bare nødvendig hvis romtemperaturen faller under 18 °C; bruk da et keramisk varmeelement uten lys.

Bruk termostat på varmekilden, og mål med et infrarødt termometer på solplassen og med digitale termometre i begge ender. Bruk aldri varmesteiner med innebygd varmeelement, fordi de kan gi brannskader. En flat stein som lampen varmer opp, gir varme både ovenfra og nedenfra. Vinterhvile er ikke dokumentert for arten i fangenskap, men i naturen er vinternettene kalde.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Arten kommer fra tørre områder og trives ved en luftfuktighet på 20-40 %. Hold bunnen tørr og ventilasjonen god, for vedvarende fukt i bunnen kan gi soppinfeksjoner på buk og føtter.

Gi friskt vann i en stabil, lav skål, og skift det ofte. Dyret skifter hud flere ganger i året, ofte i store stykker; sitter det igjen hudrester på tær og hale, hjelper et lunkent bad eller et lett fuktig skjul.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Arten lever i sterkt sollys, så terrariet må ha kraftig lys og UVB 8-12 timer om dagen. Gi UVB tilsvarende Ferguson-sone 3 med en UV-indeks på omkring 3 på solplassen. De beslektede blåtungeskinkene plasseres i sone 2-3, og sone 3 passer for en art fra åpent terreng. UVB er ikke nødvendig for å holde dyret i live, men dyr som får UVB, har et høyere nivå av D-vitamin i blodet enn dyr som bare får tilskudd.

Bruk et UVB-rør som dekker omtrent halvparten av terrariets lengde, og skift det etter produsentens anvisning, fordi UVB-strålingen avtar selv om lyset ser uendret ut. Det må ikke være glass eller plast mellom røret og dyret, og dyret må ikke kunne komme nærmere røret enn omtrent 25 cm.

FÔRING

Tiliqua multifasciata er altetende og spiser i naturen en stor andel plantekost: frø og plantedeler, men også insekter og åtsler. I fangenskap må kosten være allsidig. Gi grønne blader, ugress og blomster, dessuten insekter som kakerlakker, gresshopper og silkeormer, snegler og av og til litt magert kjøtt eller egg. Frukt skal høyst utgjøre en tidel av kosten. Unge dyr trenger mer animalsk føde enn voksne, og voksne dyr skal ha minst halvparten av fôret som grønnsaker og blader.

Dryss fôret med kalk og et vitamin- og mineraltilskudd. Unger under 3 måneder fôres daglig, unge dyr på 3-8 måneder tre ganger i uken og voksne en til to ganger i uken. Voksne dyr blir lett for tykke, så hold øye med kroppsform og vekt, og skjær ned når det er nødvendig. Ikke gi avokado, løk eller sitrusfrukter, og bruk bare snegler fra steder uten sneglegift.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Arten er rolig og stedbundet og venner seg til forsiktig håndtering, men er ikke et dyr som skal bæres rundt. Et truet dyr freser med åpen munn og viser den blå tungen. Løft alltid under buken, og støtt hele kroppen. Dyret kan bite, og kjevene er sterke.

Hold ett enkelt dyr eller et par. Hold ikke to hanner sammen, og sett aldri nye dyr sammen uten karantene og tilsyn. Dyret hviler mye og kan ligge stille i skjulet sitt i lange perioder.

Les mer: Karantene og hygiene

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnene ligner hverandre, og det finnes ingen sikre ytre kjennetegn. Kjønnsbestemmelse bør overlates til en veterinær med erfaring med krypdyr. Alder og størrelse ved kjønnsmodning er ikke dokumentert for arten. Unge dyr bør ikke settes i avl før de er fullvokste.

PARRING

Paring i fangenskap er ikke beskrevet for arten. Hos de nært beslektede blåtungeskinkene parer dyrene seg om våren etter en kjølig periode med kortere dager, og hannen holder hunnen fast i nakken under paringen. Et par trenger god plass og skjul, slik at hunnen kan trekke seg unna. Ta hannen ut hvis han biter eller forfølger hunnen.

EGGLEGGING OG KULL

Arten føder levende unger, 2-10 i et kull. Hunnen får formodentlig høyst ett kull i året. Hun må ha rikelig med føde og kalk gjennom hele drektigheten, men spiser ofte mindre rett før fødselen. Gi henne en ekstra varm plass og et rolig terrarium.

INKUBASJON

Det er ingen egg å ruge ut. Drektigheten varer formodentlig 3-4 måneder. Hunnen må ha solplass, UVB og variert føde, og terrariet må holdes rolig. Ungene spiser vanligvis fosterhinnene etter fødselen.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene er fullt utviklet ved fødselen, omkring 7 cm fra snute til kloakk og knapt 20 g, og klarer seg selv. Ta dem fra moren, og hold dem i et terrarium med tørr bunn, skjul, varme og UVB. Gi dem føde daglig med små insekter, snegler og hakkede grønnsaker og blader, drysset med kalk. Unge dyr trenger mer animalsk føde enn voksne. Veksten i fangenskap er ikke dokumentert.

Helse og vanlige feil

De fleste problemer skyldes stellet. De typiske er:

- Metabolsk beinsykdom ved mangel på kalk, D-vitamin eller UVB. Det gir bløte kjever og skjeve bein.
- Hudskiftevansker, der hudrester sitter fast på tær og hale.
- Sopp- og hudinfeksjoner på buk og føtter ved vedvarende fukt i bunnen.
- Overvekt ved for mye fôr, særlig for mye protein og fett.
- Midd og flått, særlig på dyr fra naturen.
- Luftveisinfeksjon ved for lave temperaturer og trekk.

Sett nye dyr i karantene i minst en måned. Dyret skjuler sykdom godt, så kontakt en veterinær med erfaring med krypdyr ved endret appetitt, vekttap, utflod fra nese eller øyne eller hevelser.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.